

KOMUNIKAT PRASOWY nr 207/22

Luksemburg, 19 grudnia 2022 r.

W ramach obchodów 70. rocznicy swego powstania Trybunał nadaje nowe nazwy niektórym ze swych gmachów

Budynki te otrzymały nazwy Comenius, Montesquieu, Rocca i Temida, w hołdzie wartościom, na których straży stoją Trybunał Sprawiedliwości i Sąd

Wieże A, B, C Trybunału noszą obecnie nazwy: Comenius, Montesquieu i Rocca.

W ramach obchodów swej 70. rocznicy Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej postanowił oficjalnie nadać nazwy najnowszym częściom swego zespołu architektonicznego, które do tej pory były oznaczone jedynie literami. Wieże A, B, C i aneks C noszą obecnie nazwy: Comenius, Montesquieu, Rocca i Temida.

Od czasu ustanowienia swej siedziby na płaskowyżu Kirchberg (Luksemburg) na początku lat 70. XX w. Trybunał przechodził kilkakrotnie rozbudowę. Jej poszczególne etapy wynikały z kolejnych przystąpień nowych państw członkowskich do Unii Europejskiej oraz z utworzenia w 1989 r. drugiego organu orzekającego – Sądu, w którego skład wchodzi obecnie po dwóch sędziów z każdego państwa członkowskiego.

Jako pierwszy z gmachów Trybunału zainaugurowany został w 1973 r. oryginalny Pałac. Od tego czasu siedziba Trybunału była kilkakrotnie powiększana: najpierw w latach 80. i 90. XX w. powstały trzy pierwsze aneksy, następnie zaś w 2008 r. Pierścień, Galeria oraz wieże A i B. Wzniesiona jako piąty etap rozbudowy wieża C domknęła w 2019 r. zespół architektoniczny, umożliwiając zgromadzenie wszystkich pracowników instytucji w jednym obiekcie. W 1990 r. aneks A Pałacu otrzymał nazwę **Erasmus**, na cześć Erazma z Rotterdamu, zwanego pierwszym Europejczykiem, który przyczynił się do skupienia się kultur wokół humanistycznych ideałów. W 1992 r. aneks B nazwany został imieniem **Thomasa More'a**, na cześć wielkiego europejskiego humanisty, jego prawości oraz siły przekonań, z jaką sprzeciwiał się wszelkim naruszeniom swobód.

Trybunał kontynuuje obecnie praktykę polegającą na nadawaniu gmachom nazw odwołujących się do wartości, na których straży stoi zarówno w swoim orzecznictwie, jak i, szerzej, jako instytucja europejska. Prezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Koen Lenaerts, ujmuje to w następujący sposób: „przyjęte nazwy mają wyeksponować historię Europy lub wymiaru sprawiedliwości. Chcieliśmy również wybrać osobistości, które były jednymi z pierwszych orędowników wartości, na których straży stoi orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, takich jak demokracja i praworządność, poszanowanie różnorodności, w tym wielojęzyczności, równość dostępu do wiedzy oraz, w szerszym ujęciu, równość szans i sprawiedliwość społeczna”.

Wieża A nosi nazwę **Comenius**. Jan Amos Komenský, znany jako Comenius (1592–1670), był filozofem i pedagogiem, a przy tym pierwszym zwolennikiem powszechnej edukacji. Przekonany, że awans społeczny powinien wynikać z wykształcenia, nie urodzenia, walczył o równe szanse i edukację dla wszystkich, niezależnie od zamożności, religii czy płci. Obwołany ojcem nowoczesnej edukacji, Comenius zrewolucjonizował również metody nauczania języków, w szczególności łaciny – języka wiedzy – aby rozpropagować jej jak najszersze nauczanie. Jego podręczniki zostały przetłumaczone na kilkanaście języków i przez ponad sto lat były najczęściej używanymi podręcznikami szkolnymi w Europie, co przyczyniło się do rozpowszechnienia wielojęzyczności jako klucza do wiedzy.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej postanowił uczcić imię Comeniusa, który przemierzał Europę, propagując powszechne i egalitarne nauczanie języków, aby podkreślić wartość wielojęzyczności i oddać hołd tym, którzy na co dzień pracują na rzecz obrony językowego bogactwa Europy.

Wieża B nosi nazwę **Montesquieu**. Charles-Louis de Secondat, baron de la Brède et de Montesquieu, znany jako Monteskiusz (1689–1755), był prawnikiem, sędzią i pisarzem. Zasłynął dziełem *O duchu praw*, które wydał w 1748 r., po kilkuletniej podróży po Europie, podczas której badał ustroje polityczne, gospodarkę, klimat, historię i obyczaje odwiedzanych krajów. Uważany jest z tej racji za jednego z pierwszych prawników komparatystów, ale także za prekursora nowoczesnej socjologii. Monteskiusz opowiadał się za nowym podziałem władzy państwowej, opartym jednocześnie na rozdziale władz i na współzależności, mającym gwarantować ich równowagę. Stworzył w ten sposób podstawy zasady podziału władz, która do dziś uważana jest za fundament demokracji.

Poprzez wybór Monteskiusza, którego rozważania przyczyniły się do ukształtowania zasady niezawisłości sędziowskiej, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przypomina o wspólnych dla państw członkowskich wartościach, które definiują istotę tożsamości Unii jako autonomicznego porządku prawnego.

Wieża C nosi nazwę **Rocca**. Giustina Rocca jest uznawana za pierwszą prawniczkę w dziejach. Jej nazwisko przeszło do historii za sprawą wyroku arbitrażowego wydanego 8 kwietnia 1500 r. w poddanym pod jej rozstrzygnięcie sporze. G. Rocca wygłosiła swój wyrok na dworze weneckiego gubernatora w Trani w języku wernakularnym – a nie po łacinie, jak to było wówczas w zwyczaju – aby wyrok był zrozumiały dla publiczności, która była obecna na jego ogłoszeniu. Następnie wezwała stronę przegraną do uiszczenia należnej jej zwyczajowo opłaty i dała w ten sposób do zrozumienia – w czasach, gdy kobiety nie miały dostępu do edukacji ani możliwości praktykowania sztuki prawniczej – że pragnie być traktowana na równi z mężczyznami, którym takie uprawnienia przysługiwały.

Nadając najwyższej wieży imię Giustiny Rokki, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla wagę, jaką przywiązuje do tego, by prawo i wymiar sprawiedliwości były dostępne dla wszystkich, oraz potwierdza, w zgodzie ze swym orzecznictwem, swe zaangażowanie na rzecz równości szans.

I wreszcie, **aneks C** otrzymał imię **Temidy** (fr. **Thémis**). Temida, córka Uranosa i Gai, uosabiających odpowiednio niebo i ziemię, jest w mitologii greckiej boginią sprawiedliwości. W roli żony i doradczyny Zeusa zasiada po jego prawicy i pomaga utrzymać ustalony porządek. Jako alegorię immanentnej sprawiedliwości Temidę przedstawia się zazwyczaj z atrybutami w postaci wagi i miecza, czasem zaś również z przepaską na oczach oznaczającą bezstronność. Waga, symbolizująca ład społeczny, równowagę i harmonię, stanowi kontrapunkt dla miecza, który symbolizuje wyrok i władzę sądowniczą, a dzięki obosiecznemu ostrzu może osiągnąć każdej ze stron i jest gwarancją wykonania wyroków bogini. Temida stała się w ten sposób uniwersalnym obrazem sprawiedliwości.

Wybór imienia Temidy odzwierciedla decyzję pierwszych członków Trybunału, którzy czerpiąc ze wspólnych tradycji

kulturowych, postanowili w 1952 r. umieścić wagę i miecz Temidy w logo organu sądowego Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWiS).

Aneks C wybudowany w 1992 r., mieszczący Sąd, nosi imię Temidy - Thémis.

W poszczególnych częściach zespołu architektonicznego Trybunału umieszczono tablice, aby przybliżyć odwiedzającym względy, którymi kierowano się przy wyborze tych nazw. Odśłonięciu tablic towarzyszyła uroczystość z udziałem pracowników instytucji, którą rozpoczęła przemowa prezesa Trybunału, Koena Lenaerts.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎(+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

